ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ อัตลักษณ์ของแรงงานข้ามชาติคืนถิ่นกับการต่อรองการพัฒนาของ

ชาวบ้านในจังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวพรรณภัทร ปลั่งศรีเจริญสุข

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ คร. อานันท์ กาญจนพันธุ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ คร. จามะรี เชียงทอง กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "อัตลักษณ์ของแรงงานข้ามชาติคืนถิ่นกับการต่อรองการพัฒนาของชาวบ้านในจังหวัดลำปาง" ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนแรงงานข้ามชาติคืนถิ่น ในบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมหมู่บ้านภายในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่เปลี่ยนชาวนาไปสู่การเป็นแรงงานข้ามชาติ ประการที่สองเพื่อศึกษาลักษณะและเงื่อนไขต่างๆที่สัมพันธ์ต่อ การปรับเปลี่ยนและสร้างใหม่ของอัตลักษณ์แรงงานข้ามชาติคืนถิ่น เพื่อการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในกระบวนการคืนถิ่น

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแรงงานข้ามชาติคืนถิ่นในฐานะที่เป็นผู้กระทำการทางสังคม
ที่ดำรงอยู่ในฐานะที่เป็นสมาชิกของครัวเรือนและชุมชนที่มีความแตกต่างทางชนชั้นและสถานภาพ
ทางสังคม ขณะที่การไปทำงานต่างประเทศจะถูกพิจารณาในฐานะที่เป็นแหล่งที่มาของการตอกย้ำ
หรือปรับสร้างอัตลักษณ์ของพวกเขาเมื่อกลับบ้าน ด้วยสมมติฐานที่ว่า คนกลุ่มนี้จะมีโอกาสสะสม
ประสบการณ์ และทุนต่างๆ ที่อาจนำมาซึ่งความสามารถที่ต่างกันในการสร้างกลยุทธการปรับใช้
แรงงานของครัวเรือนและการปรับสร้างอัตลักษณ์บางประการเมื่อคืนถิ่นกลับบ้านเกิด เนื่องจาก
ประสบการณ์และทุนต่างๆจากการข้ามชาติ จะถูกนำมาใช้ในการคงไว้ ปรับเปลี่ยนหรือสร้าง
บทบาทหรือสถานภาพทางสังคมบางประการ ที่อาจนำมาซึ่งความชอบธรรมในการเข้าถึงระบบ
คุณค่าหรือทรัพยากรบางอย่าง

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การเดินทางไปทำงานต่างประเทศเป็นปฏิบัติการหนึ่งใน การต่อรองของชาวบ้านในชนบทกับการพัฒนา ด้วยการปรับสร้างอัตลักษณ์ของพวกเขาเมื่อคืนถิ่น ท่ามกลางบริบทการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ ดังที่พบว่า แรงงานชายข้ามชาติคืนถิ่นนำเอารายได้ ความรู้ และประสบการณ์จากการทำงานใน ต่างประเทศ มาปรับใช้ในการผลิตซ้ำหรือปรับสร้างอัตลักษณ์บางประการ ซึ่งสัมพันธ์ต่อการ ปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ทั้งในครอบครัว ชุมชน ตลอดจนนำมาปรับใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพการต่อรอง ในระดับชุมชนกับภายนอกเพื่อนำการพัฒนามาสู่ชุมชน

การศึกษาพบว่า แรงงานชายคืนถิ่นนำเอารายได้ ความรู้ และประสบการณ์จากการทำงาน ในต่างประเทศ มาปรับใช้ในการผลิตซ้ำและเพิ่มพูนสถานภาพของหัวหน้าครอบครัว ในฐานะ พ่อบ้าน ผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว โดยแสดงผ่านการบริโภคอุปโภคและการประกอบกิจกรรมทาง เศรษฐกิจต่างๆ ทั้งยังพบว่า แรงงานคืนถิ่นจำนวนหนึ่งสามารถนิยามความมีตัวตนของพวกเขาและ สมาชิกในครัวเรือนว่าเป็น "คนไปไกล" ซึ่งอ้างอิงกับความสำเร็จจากการทำงานในต่างประเทศ ผ่านการแสดงความสามารถในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และคำรงความเป็นผู้บริโภคและผู้ผลิต ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการครอบครองสินค้าสมัยใหม่หรือหรือการปรับสร้างกิจกรรมก่อรายได้ ที่เคลื่อนออกไปจากการดำรงชีพแบบดั้งเดิม เพื่อมีนัยว่าไปไกลกว่าการเป็นคนชนบทที่ถ้าหลัง

ความเป็น "คนไปไกล" ข้างต้นสัมพันธ์ต่อแรงงานคืนถิ่นในการปรับสร้างอัตลักษณ์ของ พวกเขาเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำรงตำแหน่งผู้นำการพัฒนา โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ การพัฒนาถูกให้ความหมายว่าเป็น การสร้างหรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เนื่องจาก ความสำเร็จจากการทำงานในต่างแดนของพวกเขาพิสูจน์ความสามารถในการดิ้นรนต่อสู้เพียงลำพัง ในพื้นที่ที่เรียกได้ว่ามีความพัฒนากว่าบ้านเกิด จึงถูกคาดหวังว่าจะสามารถต่อรองกับกลุ่มอำนาจ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานองค์กรต่างๆในการนำเอาโครงการพัฒนาต่างๆมาสู่ชุมชนได้ ขณะที่ แรงงานคืนถิ่นซึ่งประสบความสำเร็จจากการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ มีความคาดหวังที่จะ นำเอาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในต่างแดน มาปรับใช้เพื่อพัฒนาบ้านเกิดของ พวกเขาในกระแสการพัฒนาไปสู่ความเป็นสมัยใหม่เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม แรงงานคืนถิ่นจะสามารถปรับสร้างอัตลักษณ์ของพวกเขาเพื่อต่อรองกับ การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมได้มากน้อยเพียงใดนั้น สัมพันธ์กับภูมิหลังทางเสรษฐกิจ ความรู้ ประสบการณ์ และเครือข่ายทางสังคมของพวกเขาก่อนที่จะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ

All rights reserved

Thesis Title Identities of Transnational Labor Returnees and

Lampang Villager's Negotiating Development

Author Miss Panpat Plungsricharoensuk

Degree Master of Arts (Social Development)

Thesis Advisory Committee

Professor Dr. Anan Ganjanapan

Chairperson

Associate Professor Dr. Jamaree Chiengthong Member

ABSTRACT

This research entitled "Identities of Transnational Labor Returnees and Lampang Villager's Negotiating Development" demonstrates two main objectives: firstly, to study the impact of socio-economic changes affected by capitalism on the community of transnational labor returnees who were transformed from peasants to be oversea labors; secondly, to investigate various factors and conditions associated with the reconstruction and appropriation of identities of transnational labor returnees in order to either maintain or change their economic, social as well as social statuses under the process of returning home.

The research focuses on male transnational labor returnees considered as active agencies, who are members of their families and communities characterized by the differentiation of classes and social status. In relation to working abroad deemed as a source of the reproduction and the reconstruction of their identities, transnational labors under the assumption that they might have better opportunities to gain experiences and accumulate multiple capitals used to increase their efficient strategies in coping with household labor and reconstructing their identities when returning home. In addition, those experiences and various capitals gaining from working aboard of the labor returnees are utilized to sustain, to adapt, or to construct social role or status in an attempt to obtain legitimacy in accessing some particular resources or social value system.

This study found that working abroad of rural villagers is used as one of practices to negotiate with the mainstream development ideologically based on modernization.

More concretely, male transnational labors have brought their income, knowledge and experience from oversea working to reproduce and reconstruct their identities. They consequently express their newly constructed identities to imply social relationship at both household and community levels as well as to enhance the negotiability of their village in order to bring development into the community.

The study also found that male transnational labors have applied their income, knowledge and experience from working abroad to reproduce and improve their householder status by showing their ability of being breadwinners through patterns of consumption and other economic-related activities. Moreover, some of male labor returnees represented their identity as "Kon Pai Klai" (who going far away), which affiliate themselves with successfulness from working oversea via the abilities to improve, to change and to reproduce their image as continually secured producers. Simultaneously, they perform as modern commodity consumers in order to imply that they have abandoned traditional livelihood which represents rural life and backwardness

Moreover, the identity as "Kon Pai Klai" benefits the transnational labors as a legitimate source of becoming community leaders in development, especially in the situation that notion of development is interpreted as construction and improvement of infrastructures. Because of their successfulness from working in foreign countries, this proved the male transnational labors' ability in struggling alone in claimed-to-be more developed countries. Thus, they are expected to be the ones who are able to negotiate with powerful local groups of people and authorities including non-governmental organizations in order to receive development projects for the community. At the same time, these labor returnees who are achievable from working abroad have expectation to use their knowledge, competence, and experience for developing their community in an aim to reach modernity as well.

Nonetheless, how much potentials these labor returnees use to reconstruct their identities for negotiating with the development, it relatively depends on individual's economic background, knowledge, experience and social network they had prior going to work in foreign countries.